

Dingsdag

den 13 Januarij.

ARNHEM den 9 Januarij.

De Oostenrijksche *Beobachter*, heeft het navolgende, opmerkelijke stuk, publiek gemaakt.

« Sedert wij voor de eerste maal ons gevoelen hebben geuit over de gebeurtenissen op den Wartburg, zijn wij van onderscheiden omstandigheden onderrigt, die toen nog weinig bekend waren. De, door middel van de drukpers, gedane bekendmaking van de redevoeringen, uitgesproken door de studenten en professoren, even zoo zeer als eenige andere stukken, waarvan men de echtheid niet kan tegenspreken, hebben over deze vereeniging op dat berucht en oud kasteel, een genoegzaam licht, op de waarheid te ontdekkten, verspreid.

« De *Beobachter* zijn gevoeg onverschuldigd ont vormis te vellen. Maar het is onmogelijk dat dit met eenparigheid kan geschieden over een voorwerp van dezen aard, uit hoofde van de verdeeldheid, en, om zoo te zeggen, ongeregelde van gevoelens, die thans Duitschland verscheuren. Wij vernemen echter met een wezenlijk genoegen, dat de meest nadenkende en meest verlichte van al de zichten in Duitschland bevindende partijen, zich vrij spoedig over het hoofdpunt hebben vereenigd, even als of zij vooraf daarover gezamenlijk geradpleegd hadden. Zoodanige uitspraak is, in der daad, de ware stem van het verstandigste gedeelte van Duitschland. Die, welke eenige partijdige dagbladschrijvers doen hooren, is valsch en verliest zich in de lucht.

« Het schijnt in de oogen der verstandigen klaar te zijn, dat, wanneer men het gebeurte te Wartburg beoordeelt, het gedrag der jongelingen van dat hunner hoofden moet worden onderscheiden. Niemand, die wel denkt, zal vermaak scheppen, om een al te streng vonnis te vellen over het vooroordeel en den ijver van eene vurige jeugd, dan zelfs ook, wanneer die in een overdreven enthousiasmus mogt ontaarden, en in eene juiste schaal, alles wat het gevolg van een oogenblik van onbedachtzaamheid geweest is, te wegen. De redevoeringen, die door de studenten zijn uitgesproken, waren, zoo als men dit moest verwachten, vervuld met drijft denkbeelden, wonderige plannen, kwalijk geplaatste vooroordeelen en herssenschinige ontwerpen. Het geen ook zelfs in hunne grondstellingen, al waar mogt zijn, kan bij gebrek van ondervinding en wereldkennis, hen niet anders geleiden dan tot dwalingen in de toepassing, welke zij daar van hebben willen maken. Een gedeelte hunner denkbeelden, door eene geheimzinnige dankerheid onzwaageld, is meer eene vrucht van de verbeelding, dan van eene opgeklaarde rede. Maar men kan levens in een ander gedeelte dezer redevoeringen niet ontdekken een zuiver gevoel van rechtvaardigheid; eene levendige drift van vaderlands-liefde, en lofwaardige gezindheden, die, behoorlijk bestuurd, en door den tijd tot rijpheid gebragt, heilrijke vruchten zouden kunnen doen geboren worden, even zoo als zij, onder een kwalijk bestuur, de nadeligste gevolgen voor geheele geslachten moeten ten gevolge hebben.

« Hoe verantwoordelijk hebben zich dan de zoodanigen niet gemaakt, welke deze gezindheden niet beter hebben weten te gebruiken, en die zelfs misbruikt hebben, om de onbezonnenste voorgedeelede voedsel te geven, en een gedrag te bevorderen, dat zelfs bij de voorstanders van het gebeurte te Wartburg, afkeuring heeft gevonden. Wat het gedrag der Professoren betreft, zoo is hetzelfde geenszins te verontschuldigen, het zij men het beschouwt met betrekking tot hun oogmerk, tot de middelen die zij in het werk gesteld hebben om het te bereiken, of tot de omstandigheden, welke alle deze tooneelen vergezeld hebben. Het is maar al te zeker dat zij vooraf kennis gehad hebben van hetgene er op den Wartburg zoude voorvallen, zelfs van het zoo beledigend *Auto-da-fé*. Hunne tegenwoordigheid alleen op het feest, alwaar zij geene ledige aanschouwers waren, is genoegzaam om hen bij het openbaar gevoelen schuldig te houden. Of, zij hebben alles wat er is voorgevallen goedgekeurd; of, zij zijn te zwak geweest om zich tegen de vurige jeugd te verzetten; de eerste veronderstelling doet weinig eer aan hun verstand, en de tweede is ongunstig voor hun karakter. Voor het overige daar de redevoeringen, die zij hebben uitgesproken over de plegtigheid van den dag, genoegzaam zien doen hoe weinig zij geschikt waren om tot gidsen te verstrekken voor eene talrijke jeugd, met verlate hoorden. Hetgeene de publieke papieren van deze redevoeringen gegeven hebben, is zwak, droog en krachteloos, ondanks de moeite die men heeft aangewend om te willen schitteren en indruk te maken.

« Onder de algemeene stellingen, te Wartburg geuit, maar door schrijvers, die in de dagen van *Eisenach* de dageraad van eene nieuwe nationale aanwezigheid van Duitschland, gezien hebben, reeds lang te voren verspreid, is er eene die vooral opmerking verdient. — Zij zeggen ons op een trotschen en strijden toon: *« De jonge Nederlanders, die zij zoo ongunstig behandeld, hebben Duitschland gered, en zij wilt aan de verlossers van het vaderland het recht betwisten om te zeggen wat hen daar voor nuttig toeschijnt. »* Men heeft lang genoeg het stilzwijgen bewaard over uitdrukkingen van dezen aard, en zij komen uit geene goede bronnen voort. Het is tijd, om die van nabij te beschouwen, en in het ware licht te plaatsen. Er zijn geschiedkundige belangen, waarvoor de tijdgenooten bij voorraad moeten werkzaam zijn; maar het belang van de openbare orde gaat nog hooger. De eerste vraag die enkel historiekundig is, is deze; *in welk opzigt kan men stellen, dat de jonge burgers, studenten op de universiteiten, zoo als men die voorheen noemde, of, om een meer alledaagsche uitdrukking*

te gebruiken, leerlingen (burschen) op de hooge scholen van Duitschland, het vaderland gered hebben?

« Wanneer ook al deze vraag ten voordeele der studenten, zoude kunnen worden opgelost, dan blijft er nog eene tweede overig, die niet minder belangrijk is: *of de verdiensten van voor het vaderland gestreden te hebben, een jongman het recht geeft van stem te hebben in de raadplegingen over publieke zaken?* — Wij zullen aan het beantwoorden dezer vragen een afzonderlijk artikel toewijden.

(Journal de Francfort.

Z W O L L E den 7 Januarij.

Mogt ons zoo bloeiend Departement der Maatschappij: *Tot Nut van het algemeen*, zich op den eersten avond dezes jaars verheugen over eene zeer nuttige, aangename en doelmattige Redevoering voor de leerlingen der Departements-School, uitgesproken door deszelfs verdienste lijken Secretaris, den Heer *J. A. Oostkamp*, in de Bethlehemsche Kerk alhier, in tegenwoordigheid van de Leden des Departements en hunner Vrouwen en de kerkelijke Commissie der Hervormden, welke ook en wel een hunner Kerkgebouwen tot het houden van een Kinderfeest aan het Departement geliefen al te staan; — heden avond had alhier eene andere belangrijke plegtigheid plaats, waarvan onze stad nimmer een voorbeeld opleverde; namelijk: *de uitdeeling van Eereblijken van edelmoedige Jaden*, van wege de Maatschappij: *Tot Nut van het Algemeen*, aan *Gerrit Berends Miertes*, van Blokzijl, en van wege het Zwolsche Departement der Maatschappij aan *Gerrit Tengnagel*, te dezer stede: aan den eersten, voor het redden van een Kind, hetwelk zich, op den 21 Jultj 1816, met een ander buiten de plaats begeven hebbende om zich te baden, dadelijk in de diepte geraakt en gezouken zijnde, door hem werd gered; hebbende hij na drie herhaalde onderduikingen het geluk gehad het Kind te vinden, en, schoon schijnbaar levenloos, aan wal te brengen; hetzelfde voorts op zijne schouders naar huis dragende, alle hem bekende middelen om hetzelve in het leven terug te brengen, in het werk stellende, met het gelukkige gevolg, dat ook deze zijne edelmoedige pogingen ten volle gelukten; — aan den tweeden, voor het bij herhaling uit het water redden van onderscheidene personen, bij donkere avonden, omstreeks zijne woning, aan de *Melkmarkt* alhier, in de *Aa* gevallen.

Na den afloop der gewone werkzaamheden van ons Departement der Maatschappij: *Tot Nut van het Algemeen*, beklom de Wel Eerwaarde zeer Geleerde Heer *Ans. Doijer*, Leeraar der Doopsgezinden en Lid dezes Departements, het spreekgestoelte, in eene aanzienlijke vergadering van de Leden des Departements en hunner Echtgenooten, en hield eene schoone en doelmattige redevoering over de ware *edelmoedigheid en grootmoedigheid* en de *allesins lofwaardige* handelwijze der roemrijke en heilvolle Maatschappij: *Tot Nut van het Algemeen*, ten opzichte van het beloonen, of bewijzen harer erkentenis te schenken, aan de bedrijvers van edelmoedige daden. — Deze waardige Redenaar het woord overgegeven hebbende aan den Heer *Ant. Doijer* Jr. Voorzitter des Departements, bepaalde ons deze nog kortelijk bij onderscheidene treffende voorbeelden van edel- en grootmoedigheid, erkentelijk door de Maatschappij met Eereblijken enz. hebbend; en herinnerde ons onder anderen aan het waarlijk edele voorbeeld van *broeder- en onderliefde*, in 1811 door onzen braven stadgenoot *Jan Spitman* aan den dag gelegd, door zich heimelijk als *Remplacant* voor zijnen pas gehuwden broeder te doen opschrijven en voor hem uit te trekken, met de teederste aanbeveling, dat hij nu, naac zijn vermogen, voor zijne bejaarde Ouders mogte zorgen; (*) ten gevolge waarvan deze edele, alwaarschijnlijkst in *Rusland* zijn graf heeft gevonden en welligt in de *sneeuw*, zonder door eene handvol aarde overdekt te worden; hebbende zijne Ouders de voor hem bestemde *Eereblijken* ontvangen, uit handen van den toenmaligen Heer *Maire* dezer stad. Voorts werden onder zeer gepaste aanspraken van genoefde Heer Voorzitter, door het Bestuur des Departements uitgereikt: aan *G. B. Miertes*, een *vereerend getuigenschrift*, eene *zilveren Medaille* en een *aanzienlijk Boekgeschenk*, van wege het Hoofdbestuur der Maatschappij, — en aan *G. Tengnagel* een *vereerend getuigenschrift*, eenen *gouden Dubaut* en een *fraai Boekgeschenk*, van wege dit Departement; voor welke alles beide hunner hartelijksten dank te kennen gaven; de eerste bij monde van den Heer *Oostkamp*, Secretaris dezes Departements, die zulks op verzoek van den braven *Miertes*, welke zich om zijne jeugd en beschroomdheid onbekwaam gevoelde, om de gevoelens van zijne erkentelijkheid en edele zucht van menschenheide, welke hem kenbaar bezielden, in zulk eene achtbare vergadering te kunnen uitdrukken, op zich nam, en die op eene zeer gepaste en welsprekende wijs, te gelijk met eene kleine karakterschets van den edelen *Miertes*, de dankbetuiging voor hem uitsprak, — terwijl *G. Tengnagel* zelf, op eenen ongekunstelden toon, zijnen belanglozen ijver, ter redding zijner medemenschen, te kennen

(*) Men herinnere zich aan het bericht van die edele daad, geplaatst in de Departementale Overijsselsche Courant, van den 18 October 1811, No 23, zijnde het toen twee dagen na die voorbeeldige, loffelijke gebeurtenis en het vertrek van den braven *Jan Spitman*; door middel van welk Dagblad zulks aan Heeren Hoofdbestuurders der Maatschappij is bekend geworden.

gaf, en alzo ook den hartelijksten dank betuigde aan het Bestuur en al de Leden des Departements.

Hierna besloot de Heer Hendk. Asfs. Zoon Doijer deze aandoenlijke Plegtigheid met een schoon, daartoe vervaardigd Dichtstuk, over den lof der grootmoedigheid; hetwelk in de zoo hartroerend werd uitgesproken, dat elk daardoor getroffen werd: zijnde eindelijk deze, voor elken bijwoner van dezelve, aldertreffendste vergadering geschieden, onder het schenken van milde giften voor de door de voortdurende overstromingen des vorigen jaars, in armoede gedompelde, inwoners van Vianen.

BRUSSEL, den 6 Januarij.

Men verzekert dat Z. K. H. Prins Frederik, Grootmeester van de Artillerij, door Z. M. benoemd is tot Inspecteur-Generaal van dat Corps en de Heer Lt. Generaal du Pont onder Inspecteur.

— Een in dit seizoen zonderling verschijnsel heeft den 3. dezer maand in een Dorp, in de ommestreek van Chiavari plaats gehad. De bliksem viel op den toren, en drong tot in de kerk door, en deed daar veel nadeel. Alles wat zich op het altaar bezond, en het altaar zelve, dat van marmer was, is vernield of aan stukken geslagen.

W E E N E N den 19. Decèmb.

De Keizer wordt op het einde van Maart alhier verwacht. Z. M. vertrekt in de maand Februarij van Moscou om zich naar den Krim te begeven. Men meent dat de Keizer de geheele maand April alhier zal vertoeven en dat Z. M. zich naar Petersburg in den loop van Mei zal terug begeven. Men meent dat op dit tijdstip de Koning van Pruisssen zich naar Petersburg zal begeven. De vereeniging der Souvereinen, wat de nieuws-papieren daarvan ook mogen zeggen, zal tegen den aanstaanden herfst plaats hebben. De Keizer zal Petersburg in de maand Augustus wederom verlaten, en zich naar Duitschland begeven. Wanneer men eenige nieuwsbladen kan gelooven, dan zal ook de Keizerinne moedert in ten loop van den aanstaanden zomer een reis door Duitschland, als mede naar de Nederlanden, doen, om de drie Vorstinnen, hare dochters, een bezoek te geven.

(Journal de Francfort)

ARNHEM, den 13 Januarij.

Table with 2 columns: Date (Den 10 Jan, Den 11 dito, Den 12 dito) and Water level (3 voet 10 duim, 4 voet 4 duim, 4 voet 6 duim).

Bepaling der middelbare prijzen van de navolgende Producten, na afloop den Markt van Vrijdag den 12den Januarij 1818, te Arnhem.

Table with 3 columns: Het last, Cents, Het Pond. Lists various goods like Tarwe, Rogge, Boekweit, Ganst, Groene Erwt, etc.

T O N E E L B E R I G T

De Nederduitsche Tooneelsten, onder Directie van F. M. Brakenhoff en A. Vierig, zullen de eeg hebben in den Schouwburg alhier te vertoonen. Op Dingsdag den 13 Januarij 1818. TOT OPENING VAN HET TOONEEL: R O B E R T

DE STRUIKROOYERS. Tooneelspel in 5 Bedrijven. Dit Stuk is te veel bekend onder de Tooneelbeminnaars dan dat het noodig zoude zijn om iets tot deszels lof te zeggen. Na hetzelve: DE VIER SCHILDWACHTEN OP EEN POST. Klugtig Blijspel in een Bedrijf. Precies ten half 6 op het Tooneel. De Heeren die zich gelieven te Abonneeren, adresseeren zich bij den Drukker dezes.

De ondergeteekende; Hoofdontvanger van de Konvoien en Licenten in de directie Arnhem, als daartoe speciaal geautoriseerd, is van voornemens, op Donderdag, die wezen zal den 29 Januarij 1818, in het Logement het Hotel van Brunswijk binnen Arnhem, publiek, aan de meestbiedende, voor contant geld, te verkoopen, de navolgende goederen, van wege den Lande aangehouden en by onderscheidene Sententien van het Hooge Geregtschhof voor de Financien en Zeezaken der Vereenigde Nederlanden verbeurd verklaard, te weten:

- Acht stuks geveerd Laken.
Acht Kisten Thee.
3 Pakjes idem.
1 Pakje Snuif.
50 Stuks geveerde en ongeveerde Bombazijn.
28 Idem Simois.
25 Idem Vriesche Bonten.
4 Idem bontjes van Katoen en Garen.
82 Idem katoenen Lijwaten.
55 Douzijn dito Doeken.
4 Stuks wit Linnen.
1 Stuk Beddeleek.
16 Douzijn Wollen Wanten en Mutzen.
1 Stuk Grijs wolkoord.
2 Zakjes Yzeren Spijkers.
9 Douzijn Zijden Doeken.
4 Stuks Madras.

Een partij linnen koordladder, filosellen lint, spelden, breicorallen, fraujes, merinos randen, pluimen voor Dames hoeden enz.

Alles breder gespecificeerd op de deswege te formeren notitien, en verkoopsconditien, dewelke ten kantore van voornoemden Hoofdontvanger zullen zijn berustende, alwaar men nadere informatie kan bekomen, zullende gemelde goederen, dinsdag en woensdag, zijnde den 27 en 28 Januarij 1818, des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren, ter plaatse voornoemd, voor een weder te zien zijn.

Arnhem den 10 Januarij 1818. W. C. P. VAN RAPPARD.

Onderwijzers, ten minsten den derden rang bezittende, en genegen om op een vast tractement van 300 - 0 - 0 te fungeren als onderwijzer in de leerschool bij de Stadsfabriek te Arnhem, worden by dezen uitgenoodigd, om zich tot het ondergaan van het vergelykend examen te vervoegen in het lokaal van de Stadsfabriek op woensdag den 21 Januarij 1818 des voormiddags ten tien uren.

Verkoop op Regtelijk Gezag. Op Woensdag den 28sten Januarij 1818, ten Huize en ter Instantie van de Wed. en Erfgenamen van M. A. A. S. A. A. R. T. S. E. N. v. a. n. Z. O. M. E. R. E. N., gewoond hebbende en te Elspeet overleden, uit kracht van bekoemde permissie van mijn Heer den President van de Regtbank van eersten Aanleg te Arnhem, en ten overstaan van den Notaris in het Kanton Barneveld, den Heer H. M. E. Y. M. E. T. T. E. N. B. R. I. N. K., van een P. A. A. R. D., een yette en drie kalfdragende K. O. E. Y. E. N., 62 S. C. H. I. A. P. E. N., 29 stokken B. E. Y. E. N., 21 V. E. L. L. E. N., 150 H. O. N. I. N. G. - K. O. R. V. E. N., er verdere I. M. M. E. N., B. O. U. W. - D. E. E. L. en M. E. L. K. - G. E. R. E. E. D. S. C. H. A. P. P. E. N., voorts al dat gene het welk tot een aanzienlijke boeren inboedel behoort en ten dage der verkoop zal worden te voorschijn gebracht. Arnhem den 12 Januarij 1818.

H. B. U. S. G. E. R. S., Producteur.

Mr. G. T. U. L. L. E. K. E. N., Notaris te Epe, zal op Woensdag den 28 Januarij 1818, des morgens ten tien uren precies, ten Huize van den Heer S. C. H. U. T. P. E. R., op het Hul onder Epe in percelen en massa verkoopen: 1468 Eiken, B. O. O. M. E. N., waar onder een groote menigte zware hooge B. O. O. M. E. N., geschikt tot allerlei timmerhout, als mede 360 Beuken B. O. O. M. E. N., staande op het Hul onder Epe, voorts een A. K. E. R. M. A. A. L. S. B. O. S. C. H., op de Vlekkers, aldaar met de oeffing daarop liggende, zullende de aanwijzing op de plaats zelve geschieden.

De Notaris B. de B. R. U. J. N. residentende te Andelst zal als daartoe door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Tiel, geauthoriseerd, namens de minderjarige kinderen van wijlen D. de B. R. U. J. A. N. en H. M. H. B. R. E. U. K. E. R. S. in leven E. L. N. op woensdag den 21 Januarij 1818, des voormiddags te 10 uren ten huize van A. van N. E. E. R. I. D. O. S. de Hien, bij inzet en vervolgens op woensdag den 4 Februarij daaraanvolgende ter zelfver uur en plaats bij toeslag verkoopen de navolgende ongedeelde goederen onder het schout-ambt Dodewaard gelegen: 1. Eene H. O. F. S. T. E. D. E. bestaande in H. U. I. S. No. 165, met S. C. H. U. U. R., C. I. N. G. E. L. S., A. A. L. L. E. E. J., B. O. O. M. G. A. A. R. D., T. A. B. A. R. S., en B. O. U. W. - L. A. N. D. groot twee morgen. 2. Eene H. O. F. S. T. E. D. E. bestaande in H. U. I. S. No. 166 met T. A. B. A. K. S. L. A. N. D. groot 3 1/2 pond. 3. Drie M. O. R. G. E. N. vijf H. O. N. D. genaamd b. v. G. E. E. B., zijnde grootendeels K. E. R. S. S. E. N. B. O. O. M. G. A. A. R. D. en overigens B. O. U. W. L. A. N. D., in twee parcellen in Massa. 4. Een M. O. R. G. E. N. twee H. O. N. D. B. O. U. W. L. A. N. D., gelegen bij den Appelenburg. Nadere informatie gelieve men in te winnen bij den Heer J. A. A. T. S. te Hien.

Op Donderdag den negen- en twintigsten Januarij 1800 en achtien, des morgens om elf uren zal bij B. O. S. M. A. N. onder Hackfort, publiek verkocht worden: 1. Stuks E. I. K. E. N. B. O. O. M. E. N., in percelen, een van van den Yssel gelegen. De aanwijzing zal geschieden door den Opzigtcr H. B. E. L. D. E. R. M. A. N. aldaar. 2. Z. E. G. H. E. T. V. O. O. R. T. H. C. A. T. H. E. M. E. zal uit den Hoogditsch lito metalen, en heeft het oorspronkelijke op den 8 Januarij 1818 aan Heeren Burgemeesteren van Eindhoven verbeurd Stilleingz Alhier van hem selbst beschreeven, heraangegeven van veinem Enkel Schwarz